

Svedočenje Marica Šeatović

Marica Šeatović iz Novske u Hrvatskoj. Njen suprug Mihajlo ubijen je 21. novembra 1991. godine, kada i bračni par, Išo i Sajka Rašković, i Ljubomir Vujić, svi u kući obitelji Rašković.

Ubili su ih pripadnici hrvatske Prve gardijske brigade „Tigrovi“, koji su oslobođeni krivične odgovornosti. Marica Šeatović je jedna od žrtava koje su pokrenule privatne tužbe za odštetu protiv Hrvatske, ali su izgubile spor i danas moraju da otplaćuju ogromne sudske troškove. Uprkos tom iskustvu, nije nikada napustila Hrvatsku, niti Novsku, i danas živi na istoj adresi kao i pre rata.

„Da vam kažem, ja sam na sva ročišta išla i onaj ko je prošao te sve sudove u bilo kojoj državi od ovih koje su novonastale... Mislim da samo oni ljudi koji su jaki, čvrste volje, mogu to da podnesu. Za sve te nepravde koje vam čine na tim sudovima, kad ti okrivljenici ili njihovi zapovjednici lažu, lažu vam u oči, vi to ne možete, jednostavno, da istrpите. To je nešto neprimjereno. Na kraju su u ponovljenom suđenju oslobođena obojica optuženih. I ovaj što je bio u odsutnosti osuđen (...) Sad je pravomoćna presuda, nisam pročitala, ali, uglavnom, sudac je na neki način obrazložio da je, ipak, hrvatska država odgovorna, jer su moje roditelje ubili hrvatski vojnici. Pa tu imam, sad hajdemo reći, neku satisfakciju”.

O svom iskustvu govorila je na u okviru sesije Svedočenja žrtava na [Desetom forumu o tranzicionoj pravdi](#) novembra 2014. godine.

Marica Šeatović: „Moj suprug Mihajlo ubijen je 21. studenoga ili novembra 1991. godine u susednoj kući, u obitelji Rašković, u Novskoj. Istom prilikom su ubijeni bračni par, Išo i Sajka Rašković, u njihovoj kući, i još jedan naš rođak, Ljubomir Vujić. Oni su, u stvari, meni svi rođaci. Ubili su ih pripadnici hrvatske vojske, Prve gardijske brigade — Tigrovi. Oni su u večernjim satima upali u kuću obitelji Rašković i tamo su zatekli bračni par Rašković i pitali: „Je l' tu ima u blizini Srba?“ Oni su rekli da je u susjednoj kući moj suprug i naš rođak Ljubomir Vujić. I onaj jedan koji se između njih pravio da je neki zapovjednik njihov, poslao je dva vojnika da ovu dvojicu dovedu u tu kuću Raškovića i onda je počela tortura. To nije da su oni njih doveli tamo i ubili i ono, rafalno, nego su ih mučili na sve moguće načine, tjerali ih da pjevaju pjesme četničke, ustaške, ovakve, onakve i ne znam kakve sve ne, da se potpisuju... Uglavnom, bilo je mučenja i maltretiranja. a ovu gospođu Sajku su odveli na kat dvojica ili jedan, nađena je na kauču potpuno naga, prerezana preko vrata i rasporena preko prsnog koša. Nađeni su okolo tog kauča ostaci majica, čarapa. To je sve bilo razderano. Na plafonu te sobe je postojala krv, ne znam i danas da li je nestala. Ja nisam bila kod kuće onda. Bila sam u jednom susjednom selu sa mojim susjedima Hrvatima. Ali mi smo dolazili svaki dan kući, pošto su oni imali dvojicu dječaka u Hrvatskoj vojsci i kad je koji bio slobodan, onda smo dolazili kući. I dan prije toga smo bili kod kuće. Čak je ta moja susjeda zvala mog supruga da ide s nama. Moj Mihajlo nije htjeo.

On je rekao: „Ne osjećam se krivim. Nisam nikom ništa napravio. Ja neću iz svoje kuće“. Uglavnom, imao je radnu obavezu. To je to što se tiče tog ubojstva. Ja o tome saznajem nakon tri, četiri dana i, uz pomoć tih mojih susjeda, mi njih sahranjujemo. Godine 1992. počinje moja potraga za istinom i za pravdom. Istina se saznala, gorka i teška, a pravda neka polovična, ne znam, nije nikakva. Onda, 1992. godine, dvojica su bila uhapšena i pritvorena u Sisku, jer mi pripadamo toj županiji. Oko devetog mjeseca 1992. godine, Vojno tužilaštvo je podiglo optužnicu. I bila su tri ročišta na Vojnom sudu, a onda je donet Zakon o amnestiji i njih dvojica su amnestirani, pušteni na slobodu. Čak je, na tom rješenju o njihovoj amnestiji, bilo olovkom napisano da se tužitelj ne žali. I to saznajem puno, puno vremena kasnije. Prva moja borba je počela... Ja i ta gospođa Vujić smo počele potragu. Išle smo u sve institucije koje smo mogle... do kojih smo mogle doći. I, uglavnom, 2004. godine mi podnosimo privatnu tužbu protiv Republike Hrvatske za obeštećenje i tu, u vrlo kratkom roku, prvostupanjski sud u Novskoj odlučuje negativno. Mi se žalimo Županijskom sudu. I Županijski sud potvrđuje tu presudu i meni dolazi na naplatu... Na moju mirovinu koja je onda bila jako mala, to je bilo 2.600 kuna, nije ni sad veća puno, da plaćam svaki mjesec 500 kuna, 18 mjeseci. A to nije bio sav trošak sudski, nego samo za državno odvjetništvo. U međuvremenu smo se žalili Vrhovnom sudu koji je vratio predmet na ponovno suđenje i opet isti postupak, odbijenica, a u ponovljenom suđenju ja sam dobila kaznu od 10.000 kuna, koja još nije došla na naplatu. Možda mi dođe još. Kad sam dobila da plaćam troškove, obratila sam se nekim nevladinim organizacijama. To je prvo bila Dokumenta. Obratila sam se i nekim novinarima, ne znam da li je sada tu Boris Pavelić iz Novog lista s kojim sam se sreća u Sisku na projekciji dokumentarnog filma o Vjeri Solar, mnogi nju poznaju, njena kćerka je ubijena. I onda je Boris Pavelić počeo pisati o tome i počela je naša potraga. Išla sam kod državnog odvjetnika Mladena Bajića, ne znam kod koga sve ne, išla sam i kod saborskih zastupnika, i u Građanski odbor za ljudska prava kod Zorana Pusića. Nevladine organizacije koje postoje u Novskoj... u Hrvatskoj su mi pomagale. Ja sam osjetila jako veliku podršku i ja im se ovog puta svima zahvaljujem. I mojima u Hrvatskoj i ovima iz Srbije, iz Sarajeva, jer oni svi rade jednu istu stvar, pomažu nama. Meni je to jako puno značilo. Puno više mi je značila ta podrška, od tih svih ljudi, nego da mi je neko iz bilo koje institucije nešto rekao. Jer ovo smatram da je iz srca i iskreno, a institucija vas samo ono— odreže i odbaci. Od 2009. godine smo podnijeli ponovo... Oni su bili amnestirani i pušteni i 2009. godine smo mi uspjeli, na neki način, da ponovo podnesemo kaznenu prijavu protiv te dvojice počinitelja. Jedan je u međuvremenu poginuo, u nekoj saobraćajki je izgorio 1998. godine. Ovaj jedan je, u tom međuvremenu, pobjegao u Bosnu i Hercegovinu, protiv njega je bila ponovo podignuta optužnica, za njega i još jednoga koji je tad živio u Novskoj, i sad živi u Novskoj. Taj naš predmet je u prvom stupnju bio, to kad se vodilo na Vojnom sudu, ubojstvo iz najnižih pobuda. Ja sam uz pomoć svih tih organizacija... Uspjeli smo da to bude preimenovano u ratni zločin i podignuta je optužnica protiv te dve osobe. Taj jedan je bio u bjekstvu, ovaj drugi je oslobođen 2010. godine, a taj je u odsutnosti, na Županijskom sudu u Sisku, bio osuđen na 20 godina. Da bi se onda žalili, normalno, i državni odvjetnici, a Vrhovni sud je vratio na ponovno suđenje. U međuvremenu su osnovana ona četiri suda za ratne zločine i vraćeno je na ponovno suđenje, 2012. godine na Županijski sud u Zagrebu. I to je bilo jedno šest, sedam ročišta. Da vam kažem, ja sam na sva

ročišta išla i onaj ko je prošao te sve sudove u bilo kojoj državi od ovih koje su novonastale, mislim da je to jedno teško razdoblje. Ja mislim da samo oni ljudi koji su jaki, čvrste volje da istraju do kraja mogu to da podnesu. Za sve te nepravde koje vam čine na tim sudovima, kad ti okrivljenici ili njihovi zapovjednici lažu, lažu vam u oči, vi to ne možete jednostavno da istrpите. To je nešto neprimjereno.

Na kraju su, u ponovljenom suđenju, oslobođena obadvojica optuženih. I ovaj što je bio u odsutnosti osuđen... i oslobođen i Vrhovni je sud... sad je pravomoćna presuda... Nisam pročitala to, ali uglavnom, sudac je na neki način obrazložio da je ipak hrvatska država odgovorna, jer su njih ipak ubili hrvatski vojnici. Pa tu imam sad, hajdemo reći, neku satisfakciju.“